

Idi arΛΛpΛgadadΛ oojai ismaacΛdΛ ooji Piiduru Λvaavoitudadami vΛΛtarΛ

¹ AanΛ arPiiduru ootosadΛ Suusi Cristo dai gΛnoojidi aanΛ aapimΛ ismaacΛdΛ JerusaleenΛrΛ oidacatadai dai aidΛsi Λjudidiu soimaasi gΛntaatatuli aapimΛ ΛΛmadu Λgaa vaavoitudadami, aapimΛ sibΛaco iji. Dai sivi aipacoga oidaga aapimΛ PoontΛrΛ dai GalaasiΛrΛ dai CapadoosiΛrΛ dai AasiΛrΛ dai BatiñiΛrΛ.

² Diuusi gΛrooga caΛcovai gΛnvuvaitu aapimΛ poduucai isduucai ipΛlidadai Λgai ΛΛqui abiaadΛrΛ. Diuusi IbΛadΛ Λcovai gΛnvuvaitu mΛsaidΛ ivuaadana aa duiñadΛ dai Λgai apiagΛnsoicΛi iscΛΛgacΛrΛ oidaca aapimΛ mΛsai ΛΛgidiña aapimΛ Suusi Cristo. Suusi Cristo muu curusiaba tai aasi ΛrΛradΛ mΛsai aapimΛ cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna mΛsvaavoitudagi cascΛdΛ Diuusi apiagΛnoigΛldi gΛnsoimaascamiga. Vai Diuusi sΛΛlicΛdΛ cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadagi dai gΛniibΛstudacan tadacagi.

³ CΛΛgavΛr ñioocada aapimΛ Diuusi vui Λpan duucai aanΛ. Λgai ΛroogadΛ gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo. Λgai duuacali ΛSuusi Cristo coidadΛ saagidaiñdΛrΛ cascΛdΛ viaa aatΛmΛ ibΛdagai utudui. Λgai sΛΛlicΛdΛ soigΛΛlidi aatΛmΛcΛdΛ cascΛdΛ. Dai poduucai nΛnΛra aatΛmΛ vaavoitudaitai istuigaco vΛΛscΛrΛ

oidacamu aatama Diuusi amadu. ⁴ Diuusi ganmaa oigaragai isiimia aapima tavaagiamu dai agai amadu oidacagi vascara siascada coiyagi. Maa tavaagiar Diuusi amadu camaisoimaasi ivuaadamu tomali maadutai. Dai vascara baiganliadamu vascatai aapima. Aapima arDiuusi maamarada cascada. ⁵ Aapima vaavoitudai isDiuusi arcagacara ganvuviadami cascada agai ganuucada aapima gavgucadagacada. Siascada apamu diviagi Suusi Cristo cagacara ganvuvaidamu aapima soimaasi ivuaadami saagidaindara dai maatamu aapima istumaasi cagaducami istumaasi Diuusi idunia agai aapima ganvatar.

⁶ Vasi imaasicada avar baiganliada aapima tomasi sivi chiqui uumigi gaagai issoimaa taatagi aapima mui naana maasi. ⁷ Siascada soimaa taatamadagi oodami poduucai gamaata issalicada vaavoitudai ischo ara. Ganvaavoidaraga arapan ducami ooro gamamidi vai covai vusaci goa ooro. Poduucai aapima siascada soimaasi taatamadagi apiaagiditai Diuusi caa maata issalicada vaavoitudai. Dai poduucai gavaavoidaraga vaamioma cagadu sioro. Ooro gia uugiatai vai ganvaavoidaraga gia cho. Siora soimaasi taatamadagi dai apiaagiadagi Diuusi dai siascada diviagi Suusi Cristo agai potadamu isalia caga idui, dai aagidamu agai aa ara.

⁸⁻⁹ Aapima mainiditai Suusi Cristo vascara siaa duutudai dai oigadi, tomasi maiquiaa nidi aapima agai vascara vaavoitudai vai poduucai cagacara ganvuvaidana. Dai cascada vaavoitu-

dai aapimΛ sai Λgai cΛΛgacΛrΛ gΛnvuvaidana. Dai cascΛdΛ aliΛ baigΛnΛlidi aapimΛ dai maitΛtΛgai ñiooqui isducatai aagidagi aa, mΛsaliΛ baigΛnΛlidi.

10 ΛΛquioma Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ ismaacΛdΛ gaaagidi isDiuusi cΛΛgacΛrΛ gΛnvuvaida agai aapimΛ gΛnaajagaitadai ismaatiagi isducatai Diuusi cΛΛgacΛrΛ gΛnvuvaida agaitadai. Λgai ΛΛgi caagaitadai gomaasi dΛmos maicΛΛga maata caΛcatadai. 11 Diuusi IbΛadΛ, Λgai vaa ismaacΛdΛ Λmadu daja Suusi Cristo, maatΛtuli gΛñiñiooquituldiadamiga isducatai ΛCristo soimaa taata agaitadai dai goquiΛrΛ Diuusi maquia agaitadai Λmo sΛΛlicami tΛvaagiΛrΛ.

Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aliΛsi gΛnaajagaitadai ismaatiaga sioraΛ rCristoca agaitadai dai siΛΛscadΛ divia agaitadai.

12 Dai Diuusi IbΛadΛ aagidi Λgai sai ñiooqui vaamioma ΛraatΛmΛ garvΛΛtarΛ siΛgai. Dai vΛΛsi imaasi ismaacΛdΛ gaaagidiña Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ rΛgai vaa ismaacΛdΛ casi gΛnaagidi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ sividadΛ. Λgai gΛnaagidi isSuusi Cristo rCΛΛgacΛrΛ vuviadami dai Diuusi ootoi gΛibΛdaga tΛvaagiaiñdΛrΛ vai Λgai guvucadadΛcΛdΛ aagaiña ñiñiooquituldiadamigadΛ. Dai Diuusi tΛtΛaañicarudΛ tΛvaagiΛrΛ ipΛlidadai ismaatΛ caΛcagi vΛΛsi istumaasi aagai ΛΛquidΛ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ.

13 CascΛdΛ vΛΛsi imaasicΛdΛ tΛtΛgitodavurai aapimΛ isdivia agai Suusi Cristo bai gΛnduuca dai nΛnΛraca vaavoitudaitai issΛΛlicΛdΛ cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijada agai Λgai siΛΛscadΛ diviagi. MaitavΛr

tatΛgitoda istumaasi soimaascami dai cΛΛgacΛrΛ avΛroidaca. ¹⁴ ΛΛgiadavurai aapimΛ Diuusi dai camaitivuaada vΛΛsi istumaasi ivuaadana maiquiaa maatΛcai mamaatΛtuldaragadΛ Suusi Cristo. ¹⁵ Diuusi Λcovai gΛnvuvaitu aapimΛ cascΛdΛ avΛr Λpan duucai ivuaada Diuusi. Λgai tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ¹⁶ CΛΛ maatΛ aapimΛ iscaooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti: “CΛΛgacΛrΛ avΛroidaca aapimΛ dai maisoimaasi ivuaada, aanΛ tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascΛdΛ”, ascaiti Diuusi.

¹⁷ Diuusi Λgai dai nΛidi vΛΛsi istumaasi ivueeyi vΛΛscatai ΛΛmadutai isbai cΛΛga ivueeyi ischo ΛpΛ. Dai ismaacΛdΛ maicΛΛga ivueeyi Diuusi soimaasi taatamituldi tomasi Λrriricu siarsoitutuigami, siaraaliducami, siargagarducami, dai ooqui dai cacΛali vΛΛsi soimaasi taatamituldi Diuusi dai Λgai argarooga cascΛdΛ siaa duutuada aapimΛ Diuusi quiaa oidacatai tami oidigi daama. ¹⁸ Λpan duucai oidacana aapimΛ gΛnΛΛqui aaduñicarΛ dai cΛΛga maatΛ aapimΛ sai istumaasi ivuaadana maitΛnsoicΛiña iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi aapimΛ. Damos Diuusi cacΛΛgacΛrΛ gΛnvuvaitu masai camaipoduucai oidacana. CΛΛ maatΛ aapimΛ isSuusi Cristo gaaΛ namΛqui cΛΛgacΛrΛ gΛnvuvaidaraga namΛgadΛ aidΛmasi muua curusiaba, dai maisiu oorocΛdΛ tomali plaatacΛdΛ istumaasi uugiatΛ. ¹⁹ Suusi Cristo gΛmuaatu maitΛrsoimaasi iducamicatai poduucai isduucai coodaiña Λjudidíu aali cañiiru ismaacΛdΛ maitΛrcoococoidadΛ sai Diuusi oigΛldana

soimaascamigada. ²⁰ Maiquiaa caquivacai oidigi abiaadara Diuusi camaatacatadai ispoduucai araduñia agaitadai Suusi Cristocada damos agai cayoga ugitacai oidigi divia dai calagacara ganvuvaida agai. ²¹ Diuusi duaacali Suusi Cristo coidada saagidaiñdara dai maa amo samicami tavaagiar cascada calaga vaavoitudai aapima Diuusi dai narara masilascada amadu oidaca agai.

²² Diuusi caoigali gansoimaascamiga agiditai aapima ñiooquida, Diuusi Ibadaga gansoicai cascada, mai cascada aapima samicada oigadai ganaaduñi. Apiavar calaga ganoigada aapima aipacoga.

²³ Diuusi ganmaa ibadagai utudui aidasi vaavoitu aapima ñiooquida. Gandada maitanmaa idi ibadagai utudui. ²⁴ Mospoduucai ooja amo Diuusi ñiooquituldiadamigada:

Vasi oodami arapan ducami vasoi. Vasoi gaquisarai daida oodami cooyi.

Dai vasi istumaasi viaa oodami arapan ducami yoosigai.

Yoosigai gaquisarai dai uugiatvai istumaasi viaa oodami uugiatvai.

²⁵ Damos Diuusi ñiooquida vascara arvaavoi.

Asduu ooja amo Diuusi ñiooquituldiadamigada. Dai agai vaa ñiooqui agai masmaacada ganaagidi aapima.

2

¹ Cascada casivar maisoimaasi ivuaada, tomali maivupuiirumadada aa mastumaasi aagadagi varai gomaasi ivuaada, dai maitavar coimudada tuutiaca, dai mañiooquiada aa. ²⁻³ Cal maata

aapimΛ isDiuusi cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛidi cascΛdΛ aliΛsi gΛaagai ismaatΛcagi iscaiti Diuusi ñiiooquidΛ dai ΛΛgaidagi mospoduucai vaamioma cΛΛga oidacana oodami isducatai Diuusi ipΛlidi vai Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidagi.

4-8 Dañi poduucai ooja Diuusi ñiñiiooquituldiadamigadΛ Diuusi ñiiooquidΛrΛ iscaiti Diuusi:

AanΛ ootosdi Λjudidíu Λmo sΛΛlicami viaacami ismaascΛdΛ Λcovai vusaitu aanΛ.

SΛΛlicΛdΛ cΛΛ tuiga Λgai.

VΛΛsi siorΛ vaavoitudagi Λgai maiviaacamu istu-isi siaa ΛrΛdagi vaavoitudacai, ascaiti Diuusi.

Asduu ooja Diuusi ñiñiiooquituldiadamigadΛ. CascΛdΛ aliΛ cΛΛ tuiga Λgai aapimΛ gΛnvui ismaacΛdΛ vaavoitudai dΛmos aa vui ismaacΛdΛ maivaavoitudai Λgai aliΛ soimaa taatamituldi. Mospocaiti Diuusi ñiñiiooquituldiadamigadΛ:

ΛsΛΛlicami viaacami ismaacΛdΛ dai Diuusi muidutai gajiaadΛrΛ vipieeyi.

Dai Λgai ΛrΛgai vaa ismaacΛdΛ vaamioma tΛaanΛi.

Dai pocaiti ΛpΛ:

SiorΛ gajiaadΛrΛ vipiaadagi gosΛΛlicami viaacami sΛΛlicΛdΛ soimaa taatamu.

Dai iimia agai ΛDiaavora ΛΛmadu.

Ascaiti Diuusi ñiñiiooquituldiadamigadΛ. VΛΛsi imaa- sicΛdΛ avΛrvaavoitudada dai ΛΛgiada aapimΛ Susi Cristo. Λgai ΛrΛgΛΛ guvucadagai viaacami ismaacΛdΛ vΛΛscΛrΛ cΛΛ tuiga dai tomastuigaco oidaga. Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi Λgai. Diuusi Λco vusaitu sai tΛaanΛiña oodami dΛmos muidutai gajiaadΛrΛ viaa tomasi cΛΛ maatΛcatadai. AapimΛ

amo siagama ganducami vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai Diuusi covai gnvuvaitu aapima dai ganna ibadagai utudui masaid ivuaadana Diuusi aa duindada dai masaid arpipioofigadacana dai masaid ivuaadana istumaasi agai ipalidi dai masaid sias duutudaina aapima Diuusi. Aapima caga istutuidi isivuaadagi vasi gomaasi. Suusi Cristo Ibada ganlamadu daja cascada. Vasi gomaasi alia oojoidi Diuusi.

⁹ Damos aapima ramo oodami ismaacada Diuusi covai vuvaitu daida armaamarada Diuusi. Daida arapan ducami aapima judidu papaaligada ismaacada ivuaadatadai Diuusi aa duindada, mai aapima gaaagiada istumaasi garducami ismaacada ivueeyi Diuusi. Diuusi cagacara gnvuvaitu aapima gansoimaascamigaindara dai sivi maata aapima ñiooquida. ¹⁰ Aaquioma aapima maitarmaamaradacatadai Diuusi dai sivi casi armaamarada aapima Diuusi. Aaquioma tomali maadutai maisoigalidina aapimacada damos sivi Diuusi soigalidi aapimacada.

¹¹ Giñaaduñi aapima alia tatagitoi masiamo imidagai tvaagiana oidaca agai damos aapima quiaa tami oidigi daama oidaga, cascada gandaani ana masai maigoogosi ganducamicana. Camaata aapima isgaagai isapiaganaajagadagi dai maisoimaasi ivuaadagi. ¹² Cagacara avaroidaca aapima agai saagida ismaacada maivaavoitudai Diuusi vai siascada gnvui ñioocada agai ducami sarsoimaasi

ivuaadamica aapimΛ vΛascara nlijadamu Λgai isaliΛ cΛlgacara oidaga aapimΛ dai poduucai siΛascada diviagi Diuusi dai nΛida agadagi ismaacΛda arcΛga ivuaadami dai ismaacΛda armaicΛga ivuaadami Λgai siaa duutuadamu Diuusi.

¹³ CΛΛ maatΛ aapimΛ isDiuusi ipΛlidi isvΛascatai Λgiadagi dudunucami cascada avΛrΛgiada aapimΛ vΛasi ΛtΛaanΛdami ismaacΛda darasai Λoodami tomasi ΛrbaitΛcΛaacamigada Λromamano. ¹⁴ SiΛ sonΛra guucacami ismaacΛda tΛaanΛi ΛbaitΛcΛaacamigada Λromamano sai soimaa taatatuldana Λgai ismaacΛda soimaasi ivueeyi dai sai cΛlgacara nΛidiña ismaacΛda cΛga ivueeyi. ¹⁵ Diuusi ipΛlidi iscΛlgacara oidaca aapimΛ vai poduucai Λgai ismaacΛda vupuiiruga dai maivaavoituda Λlidi Diuusi ñiooquida maitΛnñiooquiadagi.

¹⁶ Dudunucami maivaamioma gataaanΛi siDiuusi dΛmos vΛascara glaagai mΛsΛgiadagi dai maisoimaasi ivuaadagi. Diuusi ΛrΛgai ismaacΛda vaamioma gataaanΛi dai aapimΛ Λrpiπiooñigada Diuusi. Λgiadavurai Λgai. ¹⁷ SiaavΛr duutuada aapimΛ vΛasi oodami. OigΛadavurai vΛasi gΛnaaduñi vaavoitudadami. Λbiadavurai Diuusi dai siaavΛr duutuada ΛbaitΛcΛaacamigada Λromamano.

¹⁸ AapimΛ ismaacΛda Λrpiπiooñi Λgiadavurai gΛnaamu dai siaavΛr duutuada maisiuu mosΛcaasi Λgai ismaacΛda cΛΛ tuutuiga, ismaacΛda tatΛaanñicui dai oomaliga ΛΛpΛ. ¹⁹ Diuusi cΛlgacara nΛidi vΛascatai ismaacΛda iduñia Λlidi istumaasi

ipalidi Diuusi dai maisoimaasi ivuaadatai vai vΛΛSCAΓΛ aa soimaasi taatamituldi dai vΛΛSCAΓΛ maivui ñioocai Diuusi. ²⁰ DΛmos isaapimΛ soimaasi ivuaadagi mai cascΛΔ soimaasi gΛntaatatuldagi tomasi maivui ñioocai aapimΛ Diuusi. ¿Tumaasi APCAΓgai gomaasi? DΛmos isaapimΛ cΛΛga ivuaadagi mai vΛΛSCAΓΛ soimaasi gΛntaatamituldiadagi dai vΛΛSCAΓΛ maivui ñioocada aapimΛ Diuusi AΓai sΛΛlicΛΔ cΛΛgacAΓΛ gΛnnΛijadamu. ²¹⁻²³ Diuusi cΛΛgacAΓΛ gΛnvuvaitu mΛsai poduucai ivuaadana aapimΛ. Cristo sΛΛlicΛΔ soimaa taata mΛsai cΛΛgacAΓΛ vuvacΛna aapimΛ. Tomali Λmo imidagai maisoimaasi idui AΓai dai tomali Λmo imidagai maiyaata dai aidΛsi Λoodami sigalnaasi ñiooqui aagidi AΓai maiaagidi tomali Λmo ñiooqui sigalnaascami. Dai aidΛsi Λoodami soimaa taatamitulditadai AΓai maipotatΛdai issoimaasi taatatulda AΓai ΛpΛ. Baiyoma AΓai dagito sai Diuusi bai duuna cΛΛ maatΛcatai isDiuusi vΛΛSCAΓΛ cΛΛga ivueeyi. Dai Diuusi ipalidi mΛsi aapimΛ poduucai ivuaadagi ΛpΛ. ²⁴ AatΛmΛ aliΛ soimaasi ivueeyi cascΛΔ soimaa taataragaitadai dΛmos Cristo soimaa taata curusiaba tΛsai aatΛmΛ cΛΛgacAΓΛ vuvaacΛna dai poduucai camaitAρsoimaasi iducamicana aatΛmΛ dai saidΛ ivuaadana aatΛmΛ istumaasi Diuusi ipalidi. AidΛsi gΛmuaatu Suusi Cristo curusiaba poduucai cΛΛgacAΓΛ gAρvuvaitu gAρsoimaascamigaiñdAΓΛ. ²⁵ MOSCΛΛ maata aatΛmΛ tΛsmaiquiaa cΛΛgacAΓΛ vuvacΛcai aatΛmΛ maivaavoitudaiña tomali maiΛΛgidiña Suusi Cristo dΛmos sivi caΛma duucai gAρtAΓgito aatΛmΛ dai camaisoimaasi ivuaadaragai dai

cavaavoitudai dai ʌʌgidi aatʌmʌ Suusi Cristo. Suusi Cristo gʌrnuucada aatʌmʌ ʌpan duucaɪ isduucaɪ nucada ʌmo pastuuru gʌsosoiga cañiiru dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaɪdi.

3

1-2 Poduuccai ʌʌpʌ aapimʌ ooqui cuucunacami ʌʌgiadavurai gʌncuucuna vai poduuccai isʌmaadutai maivaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ vaavoitudagi nʌɪditai mʌscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ dai siaa duutudai tomasi aapimʌ maiaagidi Diuusi ñiooquidʌ. ³ Maitavʌr mostʌtʌgitoda mʌsducatai gʌngagasiuva agai dai mʌsmaasi gʌnaada agai yuucusi dai mʌsmaasi gʌnaada agai babaivucaɪ dai nanaacagi gomaasi maitʌrsoiñi. ⁴ Baiyoma gʌaagai mʌstʌtʌgitodagi mʌsducatai oidaga. Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada tomali maioomaliaca. Gomaasi ʌgai istumaasi aliʌ oojoidi Diuusi. ⁵ ʌʌquioma poduuccai oidacana ooqui ismaacʌdʌ ʌʌgidiña Diuusi. ʌgai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudaiña Diuusi dai ʌʌgidiña gʌncuucuna. ⁶ Potuigacana Saara ʌʌpʌ ʌgai cʌʌga ʌʌgidiña Avraañi dai siaa duutudaiña. Aapimʌ potuutiacamʌ ʌʌpʌ mʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maiʌʌbiadagi tomali ʌmaadutai.

⁷ Dai aapimʌ cʌcʌʌli ooñiacami ʌʌpʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr nʌɪjada gʌnooñiga dai siaa duutuada maisiu mosʌcaasi maisi guupuacatai ʌgai. Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu ʌgai ʌʌpʌ sai vʌʌscʌrʌ oidacana ʌgai ʌʌmadu gʌnʌpan duucaɪ cascʌdʌ. Poduucuiavʌr ivuaada vai tomali ʌmo istumaasi maisobicaiña gʌnmamadaraga.

⁸ MaitavAR gANCocoda. Dai soigavAR gANliada gANAaduñicADΛ dai aipaco gANOigΛada AMO siΛAGAMΛ duucai. CΛAGAVAR tuutiaca VΛASCATAI vui dai maigAGARDUCADΛ gANliada. ⁹ ISΛmaadutai soimaasi gANvuiidiadagi aapimΛ maitΛagai ispoducai ivuiidiadagi aadARΛ. Dai isΛmaadutai gANñiooquiadagi aapimΛ maitΛagai isñiooquiadagi. Diuusi ACovai gANvuvaitu aapimΛ dai gANsoiña agai cascADΛ daanADavurai Diuusi sai soiñana Λgai ΛARΛ. ¹⁰ Pocaiti Diuusi ñiooquidARΛ:

SioorΛ sioma oidaca liadagi maitΛagai issoimaasi ñioocadagi dai maiyaatagADagi.

¹¹ MaitΛagai issoimaasi ivuaadagi mosΛca istumaasi cΛAGaducami.

GΛAagai istomali AMO imidagai maitacocoadagi.

¹² Diuusi nuucada ismaacADΛ maitARsoimaasi ivuaadami.

Dai caACana siuu duucu gamamadada Λgai.

Dai Λgai vuidARΛ caatΛ ismaacADΛ ARsoimaasi ivuaadami.

Ascaiti Diuusi ñiooquidARΛ.

¹³ ISVΛASCARΛ CΛAGACARΛ oidaca aapimΛ baitoma maitiipucamu sioorΛ soimaasi gANTAatamituldiadagi, ¹⁴ dAMOS isVΛASCARΛ soimaasi gANTAatamituldiadagi ΛAMOCO tomAMAS CΛAGACARΛ oidaga maitavAR Λbiada dai maitavAR vuAMAN liada Diuusi CΛAGACARΛ gANNlijadamu cascADΛ VΛASCARΛ baiganliadamu aapimΛ. ¹⁵ Dai siaAVAR duutuada aapimΛ gANTΛaanADamiga Suusi Cristo. VΛASCARΛ avAR bai gANDuuca dai aa noragida sioorΛ gANTACacadagi mastuisi tAgito isVΛASCARΛ oidacagi Diuusi ΛAMadu. Dai maitavAR

gagarducada ganaliada dai siaavar duutuada agai ismaacada gantacacadagi. ¹⁶ Cagacaga avar oidaca masducatai maatacagi masmaisoimaasi ivueeyi, vai poduucai siora ganñiooquiadagi cagacaga oidacatai aapima vaavoitudaitai Suusi Cristo siaa arana Diuusi vui. ¹⁷ Sioma arcagagai issoimaa taatamadagi caga ivuaadatai isDiuusi poduucai ipaliadagi issoimaa taatamadagi soimaasi ivuaadatai.

¹⁸ Tomasi Suusi Cristo maitarsoimaasi ivuaadami vascaga gamuaatu. Oodami arsoimaasi ivuaadami cascada. Suusi Cristo gamuaatu sai oodami cagacaga vuvacana daida arDiuusi maamaradacana. ¹⁹ Aidasi maiquiaa duaaca Suusi ibada ii siaaco maa maisapi coidada iibada dai aagidi amo istumaasi istumaasi Diuusi ipalidi ismaataca agai. ²⁰ Agai maiagi Diuusi aidasi oidacatadai Noécaru. Diuusi maisoimaa taatatuli oodami aidasi Noé ivuaadatadai agaa vaarcu asta aidasi naato Noé agaa vaarcu ismaacadaga vaa agai amadu cuvaracami aaduna aidasi tavapi duudu vaidavaarcu suudagi daama aimaraiña poduucai cagacaga vuvaja agai. ²¹ Dai poduucai sivi aatama garvapaconai suudagicada dai cagacaga vuvaci vaavoitudaitai isSuusi Cristo duaaca coidada saagidaidaga. Vacuanaragaicada maivuaanai gatucuraga baiyoma poduucai caga maata oodami isaatama daanai sai groigaldana garsoimaascamiga. ²² Suusi Cristo caii tavaagiamu dai maa daja salla padaga Diuusi dai taanai vasi Diuusi tataañicaruda dai vasi dudunucami ismaacada ami daraaja.

4

¹ Poduucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo aapim Δ Δ ap Δ g Δ aagai isbai g Δ anducagi dai soimaa taatagi. Agai ismaac Δ soimaa taatamai gajiaad Δ r Δ vipieeyi v Δ Δ asi istumaasi soimaascami. ² Dai maitivuaadana mos Δ caasi istumaasi Δ agi agai ip Δ liadagi, baiyoma ivuaadana agai istumaasi Diuusi ip Δ lidi. ³ Aapim Δ Δ aqioma ivuaadana istumaasi ip Δ lidiña Δ pan duucai agai ismaac Δ d Δ mai Δ gidi Diuusi camait Δ aagai m Δ spoduucai ivuaadagi. Alias Δ Δ rsoimaasi ivuaadamicana aapim Δ dai googosi g Δ anducamicana dai navacoit Δ racana dai aapim Δ ivuaadana mui naana maasi ojoodaic Δ d Δ dai uusic Δ d Δ dai siaa duutudaiña g Δ ndidiuusiga duucai, gomaasi alia daidi Diuusi v Δ Δ asi oidi daama oidacami. ⁴ Agai ismaac Δ d Δ mai Δ gidi Diuusi maimaat Δ istuisid Δ camai Δ pan duucai soimaasi ivueeyi aapim Δ agai Δ madu casc Δ d Δ g Δ nñiooquidi agai. ⁵ D Δ mos aimu istuigaco vuid Δ r Δ guuquiva agai agai Diuusi, dai Diuusi aagidamu ismaac Δ d Δ c Δ Δ ga ivuaadana dai ismaac Δ d Δ maic Δ Δ ga ivuaadana. Diuusi cabai g Δ duu dai aagida agai v Δ Δ asi duduaac Δ d Δ dai coidad Δ ismaac Δ d Δ c Δ Δ ga ivuaadana dai ismaac Δ d Δ maic Δ Δ ga ivuaadana. ⁶ Muidutai ismaac Δ d Δ cacoi aid Δ si maiquiaa coi agai ca Δ Diuusi ñiooquid Δ dai poduucai ismaac Δ d Δ vaavoitu v Δ Δ scar Δ oidaca agai Diuusi Δ madu Δ pan duucai Diuusi, Diuusi tomastuigaco oidaga. V Δ Δ asi oodami viaa iscoiyagi poduucai soimaa taatatuldi Diuusi casc Δ d Δ .

7 Casi miaadimi istuigaco ugitia agai vΛasi istumaasi cascΛΔ cΛagacΛrΛ avΛr oidaca aapimΛ dai maitΛtΛgitoda istumaasi soimaascami gΛnnuucadacavurai dai maisoimaasi ivuaada baiyoma avΛr gamamadada. 8 DΛmos sioma glaagai mΛsoigΛadagi gΛnaaduñi. SioorΛ oigΛdai gΛnaaduñi cΛga gaoigΛldi ΔpΛ mΛssoimaasi ivuiidiadagi. 9 BaigΛnΛliaracΛdΛ avΛr gΛnmiaadΛgiada aipaco gΛnquiiquirΛ. 10 VΛasi oodami maata Δmo istumaasi dai poduucai istutuidi issoicΛdagi aa. Diuusi poduucai idui cascΛdΛ. VΛascatai glaagai isaipacoga gΛnsoicΛdagi isducatai istutiadagi. Poduucai vΛascatai ivueeyi Δaa duiñdagai ismaacΛdΛ Diuusi ipΛlidi saidΛ ivuaadana. 11 SioorΛ rñiooquituldiadamigadΛcagi Diuusi glaagai iscΛga agadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi. SioorΛ soicΛdagi iscΛga aagadagi vai poduucai vΛasicΛdΛ istumaasicΛdΛ ivueeyi aatΛmΛ vΛascΛrΛ siaa duutudai aatΛmΛ Diuusi. Suusi Cristo rΛgai ismaacΛdΛ garsoicΛi iscΛga ivuaada aatΛmΛ vΛasi istumaasi. Alias glaagai isvΛascatai siaa duutuadagi Diuusi. Diuusi rΛgai dai tomastuigaco tΛaanΛi oidi daama dai tΛvaagiΛrΛ.

12 Giñaduñi maitavΛr vΛaam ΔnΛliada tomali maiduduaadicuda mΛsiΛscadΛ soimaasi taatamadagi. Diuusi rΛgai dai soimaasi gΛntaatamituldi nΛida Δliditai mΛsabai sΛlicΛdΛ vaavoitudai. Gomaasi glaagai siΛpΛduñiagi vΛasi vaavoitudadamicΛdΛ. 13 Baiyoma avΛr baigΛnΛliada mΛsiΛscadΛ soimaa taatamadagi. AapimΛ soimaa taatamai Δpan duucai Suusi

Cristo cascada. Dai poduucai baigandliadamu aapimadapadasiascada diviagi Suusi Cristo dai vascatai siaa duutuda agai. ¹⁴ MAssoimaasi ñiooqui gnaagiadagi vaavoitudaitai aapimadapadasiascada gaaagai masbaigandliadagi. Diuusi Ibada aliadadadadi dai gnama daja cascada gaaagai masbaigandliadagi. Agai ismaacada soimaasi ñiooqui gnaagiadagi agai ñiooquidi Diuusi Ibada, damos aapimadapadasiascada Diuusi Ibada. ¹⁵ Aapimadapadasiascada gaaagai issoimaa taatamadagi damos maisiu soimaasi ivuaadaitai tomali gacoodacamicatai tomali asivuacatai tomali gvapasaitai aa aa duiñdada. ¹⁶ Damos sioradapadasiascada taatamadagi vaavoitudaitai Suusi Cristo agai maitaagai issiaa adagi, baiyoma gaaagai isiaa duutuadagi Diuusi, vaavoitudaitai agai Suusi Cristo cascada.

¹⁷ Caaayi istuigaco Diuusi naida agai aoodami sabai cadaga ivuaadana ismaicadaga ivuaadana adadadadi. Adaga naida agai agai vaavoitudadami dai goquiada agai ismaacada maitarvaavoitudadami dai soimaa taatatulda agai ismaacada maicadaga ivuaadana. Damos isDiuusi soimaasi gartaatamituldi aatamadapadasiascada arvaavoitudadami, vaamioma soimaa taatatuldamu agai ismaacada maiadagidi. ¹⁸ Cadaga ivuaadami avnacai istutuidi iscadagadada vuvagadi dai asoimaasi ivuaadami siadada cadagadada vuvadana. ¹⁹ IsDiuusi ipadliadagi isvaavoitudadami soimaasi taatamadagi vascadada gaaagai isvaavoitudadami apiacadagadada oidacagi, vaavoitudaitai isDiuusi nuucada. Diuusi idui oodami dai sadicada

cΛΛgacΛrΛ nΛidi ismaacΛdΛ vaavoitudai.

5

¹ GΛnmaaquia iñΛlidi aanΛ ñiooqui aapimΛ vaavoitudadami gΛntΛtΛaanΛdamiga. AanΛ ΛpΛ artΛaanΛdami Λpan duucai Λgai. DaidΛ arnΛijadami isducatai soimaa taata Suusi Cristo dai aanΛ ΛpΛ ΛΛmadu daacamu Suusi Cristo vΛΛsi vaavoitudadami ΛΛmadu. ² AapimΛ tΛtΛaanΛdami nuucadacavurai govaavoitudadami ismaacΛ tΛaanΛi. AliasigΛaagai mΛsbaigΛnΛliaragacΛdΛ ivuaadagi isducatai Diuusi ipΛlidi, dΛmos maisiu guvucadagaicΛdΛ, tomali maisiu mosgamaitΛ Λlidityai tumiñsi. BaigΛnΛliaragacΛdΛ avΛrivuaada gΛnaa duiñdaga, ³ maitavΛr soi duucai nΛijada dai maitavΛr soi vuaada baiyomavΛr cΛΛgacΛrΛ oidaca vai poduucai oidacana gogaa vaavoitudadami ΛpΛ. ⁴ Dai poduucai siΛΛscadΛ diviagi Suusi Cristo Λgai gΛndadadaquituda agai Λpan duucai Λgai dai vΛΛscatai siaa gΛnduutuadamu aapimΛ ΛpΛ.

⁵ Poduucai ΛpΛ aapimΛ gΛgΛΛli ΛgΛiadavurai gΛntΛtΛaanΛdamiga aipacoga avΛr gΛnsoicΛda maigΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidityai. Diuusi soicΛi ismaacΛdΛ maigΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi. Dai Λgai vuidΛrΛ caata ismaacΛdΛ gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi.

⁶ Dai maitavΛr gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛliada Diuusi vui. Λgai alia viaa guvucadagai dai Λmo imidagai siΛΛscadΛ Λgai ipΛliadagi gΛnmaaquimu Λmo sΛΛlicami. ⁷ MaitavΛr vuaam ΛnΛliada tomali Λmo istumaasicΛdΛ Diuusi Λgai dai gΛnsoicΛi dai gΛnnuucada.

⁸ CΛΛgavΛR gANTΛtΛgitoca. GΛnsaayu ΛDiaavora tomasiaacoga aimΛrai dai gaagai sioorΛ soimaasi iduiñdagi cascΛΔΛ gannuucadacavurai. ⁹ Dai maitΛndadagitoda issoimaasi gΛnduiñtuldagi Λgai, baiyomavΛR apiacΛΛga vaavoitudada maatΛcatai isvΛascatai gΛnaaduñi vaavoitudadami vΛasi oidigΛRΛ soimaasi taatamai gΛNΛpan duucai. ¹⁰ Dai masiΛascadΛ casoimaasi taatagi bai tΛvΛpi Diuusi bai duñia agai gΛniibΛdaga sipoducacΛΛga ivuaadamu aapimΛ gΛnaa duiñdaga dai Diuusi cΛΛga gΛnvaavoitulda agai dai cΛΛga gΛnmaaquia agai tΛgitoidagai. Diuusi Λgai dai cΛΛgacΛRΛ gΛnnΛidi dai gΛnvai masai iimΛna tΛvaagiamu dai Λmadu daraajana Λgai dai Suusi Cristo tomastuigaco. ¹¹ Aliasi gΛaagai isvΛascatai siaa duutudagi Diuusi. Diuusi ΛRΛgai dai tomastuigaco tΛaanΛi oidigi daama dai tΛvaagιRΛ.

¹² AanΛ gΛnooji idi ali oojai dai SilvaanocΛΔΛ gΛnootosi. Goovai ΛrgΛraduñi vaavoitudadami dai cΛΛga tuiga. Dai idi oojιRΛΛ gΛnmaa aanΛ ñiooqui dai gΛnaagidi sai Diuusi cΛΛgacΛRΛ gΛnnΛidi dai poduucacΛΛga maatΛcamu aapimΛ isDiuusi sΛΛlicΛΔΛ gΛnoigΛdai. Dai apiavΛR cΛΛga vaavoitudada isDiuusi gΛnoigΛdai.

¹³ Idi vaavoitudami ismaacΛΔΛ tami BabiloonιRΛΛ daraaja DiuuscΛΔΛ gΛnviaatuldi. Diuusi Λcovai vuvaitu idi Λpan duucacΛΛga aapimΛ. Marcusi ismaacΛΔΛ giñmara gΛducami DiuuscΛΔΛ gΛnviaatuldi ΛΛpΛ. ¹⁴ BaigΛnΛliaragacΛΔΛ gΛnviaatuldiada dai apiavΛR gΛnoigΛada aipacoga.

AanΛ ipΛlidi isvΛascatai aapimΛ ismaacΛΔΛ vaavoitudai Suusi Cristo baigΛnΛliadagi.

MosΛcaasi.

Diushi ñiooquidΛ utuducami oodamicΛdΛ
New Testament in Tepehuan, Northern
(MX:ntp:Tepehuan, Northern)

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del Norte [ntp], Mexico

Copyright Information

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Northern

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

1cd37655-9109-5b5b-ab5d-6e755e5aa421